

Felles undervisningsopplegg

Til lærer

Oslo 1680 er en digital visualisering av Christiania torv slik det kan ha vært å være der i årene omkring 1680. Selv om visualiseringen er av Christiania (dagens Oslo), er elementene i visualiseringen av byen overførbare til byene Bergen og Trondheim. Fremstillingene av personene reflekterer bybefolkningen, men tilsvarende mangfold vil ha vært å finne i landet.

Undervisningsoppleggene er laget med tanke på å møte kompetansemålene i læreplanen. De er ikke «Oslospesifikke», men Oslo 1680 kan brukes som inngang til Norge på 1600-tallet.

For alle undervisningsoppleggene kan det være tjenlig å starte med opplegget som kalles Felles undervisningsopplegg. Dette gir elevene grunnleggende innsikt i 1600-tallets Norge.

Mål

Målet med undervisningsoppleggene er å gi elevene innsikt i ulike sider av Norge på 1600-tallet. Med den innsikten skal de kunne reflektere over hvilke normer og strukturer som satte føringer for 1600-tallsmenneskenes valg og handlinger. Gjennom å bli bevist dette, stimuleres de til å reflektere over hva slags normer og strukturer som omgir oss i dag, og hvordan disse påvirker oss i våre valg i dag, og for fremtiden.

Gjennomføring

Gjennomføringen kan gjøres på en til to skoletimer, avhengig av klassen.

La elevene utforske den digitale opplevelsen Oslo 1680 enten i fellesskap, alene, eller begge deler. Dette gjøres i nettleser på pc (eventuelt også på pad, men da kan det hende det må lastes ned app)

I 360-vandringen skal elevene utforske bl.a. arkitekturen, utvalget i markedsboder og bli kjent med mangfoldet av funksjoner som byens torg hadde. For lærere som ønsker å gjøre en guidet omvisning, er det vedlagt en *omvisningsguide*. Til omvisningen brukes 360-bildene på nettsiden.

På nettsiden kan elevene også interagere med personer som er hentet fra kildene. De er valgt ut for å reflektere mangfoldet som besøkte byens torv, men gir også innblikk i hverdagsliv og levekår i Norge på siste del av 1600-tallet.

Etter at elevene har utforsket Oslo 1680 kan de svare på oppgaver som gjelder 1600-tallet, og som opplevelsen har gitt informasjon om. Tilpass gjerne oppgavene så de elevene kan utforske hvordan det var på deres eget hjemsted. De kan løses skriftlig med kort svar, eller løses muntlig i plenum eller grupper.

Som ekstra informasjon om 1600-tallet, kan lærere lese vedlegget *Bakgrunnsinformasjon om Norge på 1600-tallet*. Dette kan, om lærerne mener det egner seg, også deles ut til elevene.

Alternativ gjennomføring

Om det er mulig å gjøre 1600-tallet til tema for en prosjektuke/ prosjektdager/ fordypning, kan gjennomgangen av fellesopplegget gjøres ved at elevene overtar ansvaret for gjennomføringen. Dette kan gjøres ved at klassen deles i grupper, som så har ansvar for

- Gi en guidet omvisning i Oslo 1680
- Presentere ulike personer som man kunne møte i byen
- Presentere Norge på 1600-tallet
- Lage en quiz om Norge og hvordan det var å leve i norske byer på 1600-tallet

Om denne måten å gjennomføre opplegget på velges, bør det settes av tid for at elevene kan arbeide med materielt hjemme og på skolen.

Forslag på læringsressurser

Læreboken

Omvisningsguide

Bakgrunnsinformasjon om Norge på 1600-tallet

Digitale ressurser som:

- [1500-1660: Kirkestat på Norgeshistorie.no](https://www.kirkestat.no/)
- [Dansketiden på NDLA Historie](https://www.ndla.no/1-1600-tallet)
- [Tidlig moderne tid på NDLA Historie](https://www.ndla.no/1-1600-tallet)

Til eleven:

Oppgaver til elevene

1. List opp tre viktige funksjoner som torvet i en by hadde
2. Hva er «kaagen»? og når ble den brukt?
3. Hva slags varer kom til byen fra innlandet? Og hvaslags varer kom til byen fra utlandet?
4. Hva slags varer ble solgt fra byen til innlandet? Hvaslags varer ble solgt fra byen til utlandet?
5. Hva var ansvaret til biskopen og presten for innbyggerne?
6. Hvem fikk gå på skole på 1600-tallet i Norge?
7. Hvor stor andel av de som ble født, døde før de fylte 19 år.
8. Hvilket land anså var på 1600-tallet Danmark-Norges største fiende?